

Nebezpečné vyhrožování

Pod pojem výhrůžky „jinou těžkou újmou“ lze podřadit hrozby v kvalitě srovnatelné s důsledky, které nastávají v případě usmrcení nebo těžké újmy na zdraví. Pokud jde o výhrůžku usmrcením, ta je pachatelem pronášena zpravidla výslovně (verbálně), avšak nemusí tomu tak být vždy. Lze to učinit i konkludentně, např. posunky či názornými gesty, je-li z nich hrozba smrti dostatečně zřejmá, aby jí poškozený porozuměl a mohla v něm vzbudit důvodnou obavu. Jestliže pachatel vystupňuje svůj výhrůžný verbální projev gestem ruky, jímž naznačuje jeho adresátům podřezání krku, jde o počínání nepochybně dostatečně výmluvné, aby bylo pochopeno jako hrozba smrti. Inkriminovaný posunek představuje lety ustálenou notorietu naznačující usmrcení (obecně) a ve výše uvedeném smyslu je chápán a posuzován dokonce i v mezinárodním měřítku.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 9.10.2013, sp.zn. 3 Tdo 1042/2013)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v neveřejném zasedání o dovolání podaném Ing. Mgr. T. O., proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 3. 2013, sp. zn. 7 To 96/2013, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu v Ostravě pod sp. zn. 70 T 87/2012, tak, že podle 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. se dovolání odmítá.

Z odůvodnění :

Rozsudkem Okresního soudu v Ostravě ze dne 28. 11. 2012, č. j. 70 T 87/2012-192, byl obviněný Ing. Mgr. T. O. uznán vinným přečinem nebezpečného vyhrožování podle § 353 odst. 1 trestního zákoníku (tj. zákona č. [40/2009](#) Sb., účinného od 1. 1. 2010 /dále jen „tr. zákoník“/) na tom skutkovém základě, že „dne 24. 8. 2011 v době od 18:30 hodin do 19:00 hodin v O. – V. na ulici V., na pozemku svého rodinného domu, bez zjevného důvodu slovně napadl vulgárními výrazy na vedlejším pozemku se nacházející sousedky P. J., a J. J., kdy jmenovaným rovněž sdělil, „že už tady dlouho nebudou, o což se osobně postará, že tady skončily“, a svůj slovní projev zdůraznil gestem ruky naznačujícím podřezání krku, kdy tímto jednáním u obou poškozených vzbudil obavu o vlastní život a zdraví“. Za to byl podle § 353 odst. 1 tr. zákoníku odsouzen k trestu odnětí svobody ve výměře dvou měsíců, jehož výkon mu byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání jednoho roku.

O odvolání obviněného proti předmětnému rozsudku rozhodl ve druhém stupni Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 27. 3. 2013, č. j. 7 To 96/2013-216, jímž je podle § 256 tr. ř. zamítl. Rozsudek soudu prvního stupně tak nabyl právní moci dne 27. 3. 2013 (§ 139 odst. 1 písm. b/ cc/ tr. ř.).

Proti shora citovanému rozhodnutí odvolacího soudu podal obviněný Ing. Mgr. T. O. následně dovolání, které současně směřoval i do rozsudku soudu prvního stupně. Uplatnil dovolací důvod uvedený v ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

V odůvodnění tohoto mimořádného opravného prostředku obviněný (dovolatel) předně namítl, že trestním stíháním bylo porušeno jeho ústavně zaručené právo na spravedlivý proces dle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listiny“), resp. čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod, neboť v něm bylo postupováno v rozporu se zásadou in dubio pro reo vyplývající z čl. 2 odst. 2 Listiny. Poukázal i na zásadu presumpce nevinny obsaženou v čl. 40 odst. 2 Listiny a zásadu nullum

crimen sine lege vyplývající z čl. 2 odst. 2, čl. 3 odst. 1, čl. 26 odst. 1, čl. 36 odst. 1, čl. 37 odst. 3 a čl. 39 Listiny a z čl. 95 Ústavy České republiky. Nesprávné právní posouzení skutku ve smyslu uplatněného dovolacího důvodu pak spatřuje v tom, že ve výroku rozsudku soudu prvního stupně absentuje vyjádření skutkových okolností, které by odůvodňovaly závěr o jeho úmyslu vyhrožovat poškozeným usmrcením, těžkou újmou na zdraví, jinou těžkou újmou nebo např. způsobením značné škody. Skutková věta výroku rozsudku neobsahuje ani popis vědomostní a volní stránky jeho psychického vztahu k vytykané trestné činnosti, zejména k jejímu následku. Z výroku není podle dovolatele navíc dostatečně zřejmé, čím konkrétně měl poškozeným hrozit. Ačkoli lze připustit, že v rozsudku popsané jednání v sobě jistou výhrůžnost skrývá, žádná jasně a zřetelně vyslovená výhrůžka předpokládaná v ustanovení § 353 odst. 1 tr. zákoníku v něm obsažena není. V důsledku toho pak není průkazné ani to, zda v poškozených mohla vyvolat důvodnou obavu. Ve spojení s popsaným gestem naznačujícím podřezání krku by snad bylo možné vznik důvodné obavy připustit, ovšem ono gesto soud prvního stupně popsal v rozsudku v rozporu s provedenými důkazy. Na objasnění této otázky se totiž při dokazování vůbec nezaměřil. Existenci výhrůžného gesta přitom potvrdila u hlavního líčení toliko svědkyně J. J. Svědkyně P. J., která v inkriminovaný moment stála asi tři metry od dovolatele, o žádné gestikulaci rukou nevypovídala. Odvolací soud se pak v odůvodnění napadeného usnesení posouzením správnosti použité právní kvalifikace skutku téměř vůbec nezabýval, když pouze na str. 2 zmínil, že soud prvního stupně provedl veškeré dostupné a potřebné důkazy, rozhodné pro zjištění skutečného stavu věci, a tyto důkazy pak vyhodnotil způsobem odpovídajícím ustanovení § 2 odst. 6 tr. ř. Samotný výrok, že poškozené „už tady dlouho nebudou“, jehož vyslovení dovolatel nadále popírá, neobsahuje žádnou skutečnost, která by naplňovala objektivní stránku trestného činu nebezpečného vyhrožování podle § 353 odst. 1 tr. zákoníku, jímž byl uznán vinným. Vykládat jej totiž bylo možno různými způsoby. Například tak, že poškozeným oznámil, že se dohodne s manželou J., pronajímateli bytu poškozeným, na výpovědi z nájmu; tedy že poškozené se odstěhují.

V další části dovolání obviněný poukázal na to, že podle tzv. právní věty výroku o vině z rozsudku soudu prvního stupně měl poškozeným vyhrožovat usmrcením a jinou těžkou újmou. V případě výhrůžky jinou těžkou újmou by ovšem bylo nutno alespoň „druhově“ specifikovat, o jakou újmu mělo jít (zda např. o újmu na majetku poškozených nebo jim blízkým osobám), aby bylo možno posoudit, zda šlo o výhrůžku újmou srovnatelnou se smrtí nebo těžkou újmou na zdraví. V tomto směru však žádná zjištění k charakteru „jiné těžké újmy“ ze soudních rozhodnutí nevyplývají. V rozporu s ustanovením § 120 odst. 3 tr. ř. výrok o vině neobsahoval popis rozhodných skutečností ani potud, aby z něj bylo možno dovodit, že jednání dovolatele u poškozených „vzbudilo obavu o jejich vlastní život a zdraví“. Nadto o naplnění uvedeného zákonného znaku skutkové podstaty přečinu nebezpečného vyhrožování nesvědčilo ani jednání poškozených bezprostředně po incidentu, kdy se měly po setkání s ním odebrat domů, zde pobýt asi tři hodiny a teprve poté měly vše ohlásit na Policii České republiky. Při prvních úkonech vyšetřování se o žádných obavách nezmínily. Lékaře přitom navštívila toliko poškozená J. J., a to pouze lékaře praktického. Ani jedna z poškozených nevyhledala pomoc např. u psychologa. Nebylo prokázáno, že by měly problémy psychického rázu, které u nich měl svým chováním vyvolat dovolatel. Pokud vypovídaly o svých subjektivních pocitech, a to až s odstupem několika měsíců po incidentu, tyto se nijak neprojevíly v jejich objektivním, vnějším okolím pozorovatelném chování. Jestliže tvrdily, že důvodná obava z dovolatele a jeho výhrůžek se projevila tím, že odstranily z plotu domovní zvonek, že jsou spolu neustále v telefonickém kontaktu, když se jedna nebo druhá vrací pěšky domů od tramvajové zastávky a že J. J. jde naproti P. J., když se vrací z práce, nebyly tyto projevy jejich jednání dostatečně vysvětleny a objasněny. Pokud z plotu odstranily zvonek, stalo se tak podle výpovědi J. J. proto, že je obtěžoval štěkot jejich psa, který následoval vždy po zazvonění. Nikoli tedy ze strachu z osoby dovolatele. Výpovědi poškozených zároveň obsahují i vzájemné rozpory. Dovatel je tohoto názoru, že cílem, a to zejména poškozené P. J., bylo dosáhnout jeho trestního stíhání a odsouzení. Hodnocení důkazního stavu soudy považuje za zjevnou deformaci ve věci provedených důkazů. Pochybení shledal též v opomenutí obhajobou navrhaného důkazu

závěry insolvenčního řízení vedeného stran poškozené J. J., což by prokázalo její finanční závislost na poškozené dceři P. J. a z toho vyplývající vysokou pravděpodobnost, že s ní bude jednat ve shodě.

V závěru dovolání obviněný poukázal i na zásadu subsidiarity trestní represe vyjádřenou v ustanovení § 12 odst. 2 tr. zákoníku a z ní dovedl možnost posouzení jeho jednání maximálně jako přestupek podle § 49 odst. 1 písm. a) a c) zákona č. [200/1990](#) Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

S ohledem na výše uvedené důvody uzavřel své dovolání návrhem, aby Nejvyšší soud zrušil usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 3. 2013, sp. zn. 7 To 96/2013, i jemu předcházející rozsudek Okresního soudu v Ostravě ze dne 28. 11. 2012, sp. zn. 70 T 87/2012, a aby Okresnímu soudu v Ostravě přikázal věc k novému projednání a rozhodnutí, nebo aby ve věci rozhodl sám podle § 265m odst. 1 tr. ř.

K podanému dovolání se v souladu s ustanovením § 265h odst. 2 tr. ř. písemně vyjádřil státní zástupce činný u Nejvyššího státního zastupitelství (dále jen „státní zástupce“), který předně rozvedl obsah uplatněného dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. s tím, že se při jeho použití nelze úspěšně domáhat přezkumu skutkových zjištění učiněných soudy prvního a druhého stupně, ale jeho výchozím předpokladem je nesprávná aplikace hmotného práva. Zásah do skutkových zjištění je možné v rámci dovolacího řízení připustit pouze za předpokladu, že je dán tzv. extrémní nesoulad mezi soudy učiněnými skutkovými zjištěními na straně jedné a jejich právními závěry na straně druhé. Taková situace však v daném případě nenastala. Řádně provedené důkazy soudy hodnotily zákonným způsobem, když se opřely o výpovědi poškozených, které shledaly věrohodnými a které byly navíc podpořeny znaleckým vyjádřením. V rozporu s postuláty spravedlivého procesu pak podle státního zástupce nebylo ani neprovedení důkazu závěry insolvenčního řízení vedeného stran poškozené J. J. za účelem prokázání vzájemné závislosti obou poškozených. Poškozené jsou matka a dcera, které, jak samy uvedly, si nyní z obav z obviněného volají ohledně příchoďů z práce, čekají na sebe apod., z čehož je naprosto zřejmý jejich úzký a nijak neskrývaný vztah. Pokud soudy ve svých rozhodnutích blíže neodůvodnily, proč výše zmíněný důkaz neprovedly, byl by reálný dopad takového pochybení zanedbatelný.

Pokud jde o právní kvalifikaci předmětného skutku jako přečinu nebezpečného vyhrožování podle § 353 odst. 1 zákoníku, je státní zástupce toho názoru, že ve výroku odsuzujícího rozsudku popsany projev dovolatele naznačující podřezání krku nelze hodnotit jinak než jako pohrůžku smrtí. Znak vyslovení výhrůžky usmrcením ze strany pachatele byl tudíž naplněn. Pokud jde o pohrůžku těžkou újmou, soudy obou stupňů se jejím hodnocením příliš nezabývaly. Nicméně skutečnost, že poškozeným bylo vyhrožováno současně a každá z nich vnímala jednak výhrůžku usmrcením vůči sobě samé a zároveň směřující vůči osobě jí blízké, lze mít zato, že dovolatel i tento znak svým jednáním naplnil. Za skutkových okolností, jež byly charakterizovány averzí dovolatele vůči poškozeným, předchozím vulgárním napadáním, jež vyústilo inkriminovanými výhrůžkami, mohlo jeho jednání - aniž by se tak muselo stát - vzbudit u poškozených důvodnou obavou z jejich realizace. Podpůrně nelze přehlédnout, že tíseň se projevila reálně jednak návštěvou lékaře J. J. a předepsáním uklidňující medikace, kterou užívala i P. J. Státní zástupce proto nenalezl v soudem použité právní kvalifikaci žádné pochybení.

K námitce dovolatele, že měla být aplikována zásada subsidiarity trestní represe ve smyslu § 12 odst. 2 tr. zákoníku státní zástupce uvedl, že trestným činem podle trestního zákoníku je takový protiprávní čin, který zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v zákoně (§ 13 odst. 1 tr. zákoníku). Úvaha o tom, zda jde o čin, který s ohledem na zásadu subsidiarity trestní represe není trestným činem z důvodu nedostatečné společenské škodlivosti případu, se uplatní za předpokladu, že posuzovaný skutek z hlediska spodní hranice trestnosti neodpovídá běžně se vyskytujícím trestným činům dané skutkové podstaty (v judikatuře srov. R 26/2013 SbRt.). V

posuzované věci se podle státního zástupce o takovou situaci nejedná a konečně ani dovolatel nijak blíže své tvrzení v tomto směru neodůvodňuje.

Své vyjádření shrnul státní zástupce tím, že pochybení, která byla namítána v dovolání obviněného, ve skutečnosti nenastala. Proto navrhl, aby Nejvyšší soud jeho dovolání odmítl podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. jako zjevně neopodstatněné a toto rozhodnutí učinil za podmínek § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř. v neveřejném zasedání. Zároveň vyslovil souhlas, aby Nejvyšší soud rozhodl v neveřejném zasedání i jiným než navrhovaným způsobem (§ 265r odst. 1 písm. c/ tr. ř.).

Obviněný Ing. Mgr. T. O. je podle § 265d odst. 1 písm. b) tr. ř. osobou oprávněnou k podání dovolání pro nesprávnost výroků rozhodnutí soudu, které se ho bezprostředně dotýkají. Dovolání bylo podáno v zákonné dvouměsíční dovolací lhůtě (§ 265e odst. 1 tr. ř., § 265f odst. 2 tr. ř.), prostřednictvím obhájce (§ 265d odst. 2 věta první tr. ř.) a současně splňuje formální a obsahové náležitosti předpokládané v ustanovení § 265f odst. 1 tr. ř.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) dále zkoumal, zda v předmětné věci jsou splněny podmínky přípustnosti dovolání podle § 265a tr. ř. Shledal, že dovolání je přípustné podle § 265a odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. ř., neboť napadá rozhodnutí soudu druhého stupně, kterým bylo pravomocně rozhodnuto ve věci samé, a směřuje proti rozhodnutí, jímž odvolací soud zamítl řádný opravný prostředek (odvolání) obviněného proti rozsudku uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) tr. ř., kterým byl uznán vinným a byl mu uložen trest.

Poněvadž dovolání lze podat jen z důvodů uvedených v ustanovení § 265b tr. ř., bylo dále zapotřebí posoudit otázku, zda konkrétní důvody, o které obviněný dovolání opírá, lze podřadit pod použitý dovolací důvod podle ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., na který odkazuje.

Důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je pak dán v případech, kdy rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. Uvedenou formulací zákon vyjadřuje, že dovolání je určeno k nápravě právních vad rozhodnutí ve věci samé, pokud tyto vady spočívají v právním posouzení skutku nebo jiných skutečností podle norem hmotného práva, nikoliv z hlediska procesních předpisů. S poukazem na uvedený dovolací důvod se tedy není možné domáhat přezkoumání skutkových zjištění, na nichž je napadené rozhodnutí založeno. Zjištěný skutkový stav věci, kterým je dovolací soud vázán, je při rozhodování o dovolání hodnocen pouze z toho hlediska, zda skutek nebo jiná okolnost skutkové povahy byly správně právně posouzeny, tj. zda jsou právně kvalifikovány v souladu s příslušnými ustanoveními hmotného práva. To znamená, že dovolací soud musí vycházet ze skutkového stavu tak, jak byl zjištěn v průběhu trestního řízení a jak je vyjádřen především ve výroku odsuzujícího rozsudku a rozveden v jeho odůvodnění, a je povinen zjistit, zda je právní posouzení skutku v souladu s vyjádřením způsobu jednání v příslušné skutkové podstatě trestného činu s ohledem na zjištěný skutkový stav. Těžiště dokazování je totiž v řízení před soudem prvního stupně a jeho skutkové závěry může doplňovat, popřípadě korigovat jen soud druhého stupně v řízení o řádném opravném prostředku (§ 259 odst. 3, § 263 odst. 6, odst. 7 tr. ř.). Tím je naplněno základní právo obviněného dosáhnout přezkoumání věci ve dvoustupňovém řízení ve smyslu čl. 13 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a čl. 2 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě. Dovolací soud není obecnou třetí instancí zaměřenou na přezkoumání všech rozhodnutí soudů druhého stupně a samotnou správnost a úplnost skutkových zjištění nemůže posuzovat už jen z toho důvodu, že není oprávněn bez dalšího přehodnocovat provedené důkazy, aniž by je mohl podle zásad ústnosti a bezprostřednosti v řízení o dovolání sám provádět (srov. omezený rozsah dokazování v dovolacím řízení podle § 265r odst. 7 tr. ř.). Pokud by zákonodárce zamýšlel povolát Nejvyšší soud jako třetí stupeň plného přezkumu, nepředepisoval by (taxativně) velmi úzké vymezení dovolacích důvodů (k tomu viz např. usnesení Ústavního soudu ze dne 27. 5. 2004, sp. zn. IV. ÚS 73/03).

S ohledem na skutečnosti rozvedené v předcházejících odstavcích je zřejmé, že uplatněnému hmotně právnímu dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. neodpovídá ta část námitek dovolatele, kde na základě vlastního hodnocení rozsahu a obsahu provedeného dokazování zpochybňuje závěry obou soudů a prosazuje jím prezentovanou skutkovou a právní verzi celého případu (tj. mohl se dopustit nejvýše přestupku). Pokud byl přesto uznán vinným trestným činem (přečinem), stalo se tak podle jeho názoru proto, že v řízení byla porušena zásada presumpce nevinny a princip *in dubio pro reo*, což měl být důsledek deformace ve věci provedených důkazů. V tomto smyslu jde o námitky ryze procesní.

Na tomto místě je třeba zdůraznit, že Nejvyšší soud respektuje judikaturu Ústavního soudu, v níž opakovaně vyslovil (srov. např. nálezy ve věcech sp. zn. I. ÚS 4/03 a sp. zn. III. ÚS 84/94), že důvody dovolání (zejména dovolací důvod podle § 365b odst. 1 písm. g) tr. ř.) jsou v dovolacím řízení někdy vykládány příliš restriktivně a že rozhodnutí obecného soudu by bylo nutné považovat za vydané v rozporu s ústavně zaručeným právem na spravedlivý proces tehdy, jestliže by právní závěry soudu byly v extrémním rozporu s učiněnými skutkovými zjištěními. To znamená, že jde o takové případy, kdy zásadní skutková zjištění v rozhodnutí zcela chybí vzhledem k absenci příslušných důkazů, popř. skutková zjištění soudů nemají žádnou vazbu na soudem deklarovaný obsah provedeného dokazování. Jinými slovy, jsou zjevným opakem toho, co bylo skutečným obsahem dokazování.

V posuzované věci se však soud prvního stupně ve svém rozsudku s provedenými důkazy vypořádal jak jednotlivě, tak i ve vzájemných souvislostech. Přitom vyhodnotil jejich obsah a zároveň vyložil a odůvodnil (§ 125 odst. 1 tr. ř.), jaké skutečnosti vzal ve vztahu k obviněným popírané trestné činnosti za prokázané. V odůvodnění svého rozhodnutí podrobně a logicky vysvětlil, proč nepřijal skutkovou verzi obviněného a považoval ji - v kontextu s ostatními ve věci provedenými důkazy - za vyvrácenou (viz str. 6 a 7 rozsudku). Odvolací soud v rámci svého přezkumu (§ 254 odst. 1 tr. ř.) neměl vůči skutkovým zjištěním soudu prvního stupně žádných výhrad, což rovněž v souladu s požadavky zákona (§ 134 odst. 2 tr. ř.) přesvědčivě zdůvodnil (viz str. 2 až 4 napadeného usnesení). Nejvyšší soud proto nesdílí názor, že by soudy nižších stupňů v projednávaném případě zjišťovaly skutkový stav věci povrchně, anebo že by dokonce jejich rozhodnutí byla v tomto směru toliko projevem nepřipustné libovůle.

K procesní námitce dovolatele týkající se provádění a hodnocení důkazů Nejvyšší soud toliko jako obiter dictum dodává, že v § 2 odst. 5 tr. ř. ani v § 2 odst. 6 tr. ř. zákon nestanoví žádná pravidla jak pro míru důkazů potřebných k prokázání určité skutečnosti, tak stanoví relativní váhu určitých druhů či typů důkazů. Soud v každé fázi řízení zvažuje, které důkazy je třeba provést, případně zda a nakolik se jeví nezbytným dosavadní stav dokazování doplnit. S přihlédnutím k obsahu již provedených důkazů tedy posuzuje, nakolik se jeví např. návrhy stran na doplnění dokazování důvodnými (potřebnými) a které mají naopak z hlediska zjišťování skutkového stavu věci jen okrajový, nepodstatný význam. Shromážděné důkazy hodnotí podle vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu. Rozhodnutí o rozsahu dokazování spadá do jeho výlučné kompetence. Účelem dokazování v trestním řízení je zjistit skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro rozhodnutí (§ 2 odst. 5 tr. ř.). Je pak na úvaze soudu, jakými důkazními prostředky bude objasňovat určitou okolnost, která je pro zjištění skutkového stavu významná. Jestliže dovolatel nyní (tj. v mimořádem oprávněm prostředku) soudům vytýká, že se nevypořádaly s jeho důkazním návrhem týkajícím se finanční závislosti J. J. na své dceři P. J., jako okolnosti možné závislosti a tím i ovlivnitelnosti její svědecké výpovědi, lze k tomu poznamenat následující: Z protokolu o hlavním líčení (č. l. 188 spisu) vyplývá, že stranám byla závěrem hlavního líčení dána možnost navrhnout doplnění dokazování („Další důkazní návrhy nejsou činěny, dokazování se končí.“). Pokud by obviněný a u hlavního líčení přítomný obhájce považovali za potřebné skutečně provést výše zmiňovaný důkaz, nic jim nebránilo v tom, znovu jej navrhnout anebo na jeho provedení trvat. Soud by pak musel rozhodnout buď o odročení věci (k provedení důkazu) anebo důkazní návrh usnesením

zamítnout. Podle textu následného odvolání, které za obviněného vypracoval jeho obhájce JUDr. Petr Chyla (č. l. 208/2 spisu), pak existující „pochybnosti dle mého názoru, nelze odstranit ani provedením dalšího důkazu.“ Ani ve veřejném zasedání o odvolání se obviněný či jeho obhájce v rámci přednesených závěrečných návrhů nedomáhali jakéhokoliv dalšího doplnění dokazování, ač tak nepochybně učinit mohli (č. l. 214 spisu). Nejvyšší soud proto dovolateli nepřisvědčil, že v posuzované věci došlo k porušení zásad spravedlivého procesu vzhledem k tzv. opomenutým důkazům.

Z hlediska uplatněného hmotně právního důvodu dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. lze považovat za právně relevantní námitky obviněného, že skutek popsany ve výroku o vině po objektivní stránce nezahrnuje všechny zákonné znaky skutkové podstaty přečinu nebezpečného vyhrožování podle § 353 odst. 1 tr. zákoníku a že soudy při právním posuzování věci nerespektovaly zásadu subsidiarity trestní represe obsaženou v ustanovení § 12 odst. 2 tr. zákoníku.

Nejvyšší soud však z důvodů, jež budou rozvedeny níže, nepřiznal těmto námitkám dovolatelem přisuzované opodstatnění.

Trestného činu (přečinu) nebezpečného vyhrožování podle § 353 odst. 1 tr. zákoníku se dopustí pachatel, který jinému vyhrožuje usmrcením, těžkou újmou na zdraví nebo jinou těžkou újmou takovým způsobem, že to může vzbudit důvodnou obavu. Se zřetelem k povaze projednávaného případu, kdy dovolatel měl poškozeným vyhrožovat „usmrcením a jinou těžkou újmou“, bylo třeba zaměřit se nejprve na tyto dva znaky, a to tím spíše, že - jak správně vytýká dovolatel - soudy ve svých rozhodnutích nevysvětlily, v čem vedle výhrůžky usmrcením měla spočívat i výhrůžka „jinou těžkou újmou“.

Pokud jde o výhrůžku usmrcením, ta je pachatelem pronášena zpravidla výslovně (verbálně), avšak nemusí tomu tak být vždy. Lze to učinit i konkludentně, např. posunky či názornými gesty, je-li z nich hrozba smrti dostatečně zřejmá, aby jí poškozený porozuměl a mohla v něm vzbudit důvodnou obavu. Jestliže pachatel vystupňuje svůj výhrůžný verbální projev gestem ruky, jímž naznačuje jeho adresátům podřezání krku, jde o počínání nepochybně dostatečně výmluvné, aby bylo pochopeno jako hrozba smrti. Inkriminovaný posunek totiž představuje lety ustálenou notorietu naznačující usmrcení (obecně) a ve výše uvedeném smyslu je chápán a posuzován dokonce i v mezinárodním měřítku.

Pod pojem výhrůžky „jinou těžkou újmou“ lze podřadit hrozby v kvalitě srovnatelné s důsledky, které nastávají v případě usmrcení nebo těžké újmy na zdraví. Patří sem vyhrožování závažnou majetkovou újmou anebo i způsobením újmy nemajetkové, jako je například vyhrožování usmrcením či těžkou újmou na zdraví osobě poškozenému blízké (v právní nauce srov. Šámal a kol. Trestní zákoník II, Komentář, C. H. BECK, 1. Vydání, str. 2999). Ve svém vyjádření k dovolání obviněného státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství velmi výstižně poukázal na to, že dovolatel vyhrožoval usmrcením matce a dceři současně, takže každá vnímala výhrůžku usmrcením vůči sobě samé a zároveň i vůči osobě sobě blízké. Tento názor zastává i Nejvyšší soud. Rozhodnutí osou soudů jsou tudíž věcně správná i z tohoto pohledu, byť oba soudy pochybily v tom, že v nich neodůvodnily, v čem konkrétně spatřují výhrůžku „jinou těžkou újmou“. Tento nedostatek proto Nejvyšší soud (na soudy zjištěném skutkovém základě) překlenul vlastními právními úvahami.

Zásada subsidiarity trestní represe (nyní výslovně vyjádřená v ustanovení § 12 odst. 2 tr. zákoníku /zák. č. [40/2009](#) Sb./) jako jedna ze základních zásad trestního práva, vyžaduje, aby stát uplatňoval prostředky trestního práva zdrženlivě, to znamená především tam, kde jiné právní prostředky selhávají nebo nejsou efektivní, neboť trestní právo a trestněprávní kvalifikaci určitého jednání jako trestného činu je třeba považovat za ultima ratio (tedy za krajní prostředek). To má zároveň význam i interpretační, neboť znaky trestného činu je nutno vykládat tak, aby za trestný čin byl považován jen

čin společensky škodlivý. Společenskou škodlivost, která ovšem není znakem trestného činu, nelze řešit v obecné poloze, ale je třeba ji zvažovat v každém konkrétním případě, tzn. přihlížet k intenzitě, s jakou byly naplněny znaky skutkové podstaty daného méně závažného trestného činu a k dalším okolnostem případu. Závěr o tom, jde-li o čin, který s ohledem na zásadu subsidiarity trestní represe není trestným činem z důvodu nedostatečné společenské škodlivosti, se pak uplatní pouze za předpokladu, že posuzovaný skutek z hlediska spodní hranice trestnosti neodpovídá běžně se vyskytujícím trestným činům dané skutkové podstaty (v judikatuře srov. Stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2013, sp. zn. Tpjn 301/2012).

Objektem trestného činu (přečinu) nebezpečného vyhrožování podle § 353 tr. zákoníku je zájem na ochraně jednotlivce proti některým závažným výhrůžkám.

Podle soudem zjištěného skutkového stavu věci obviněný Ing. Mgr. T. O. (dovolatel) inkriminovaného dne bez zjevného důvodu napadl poškozené P. J. a J. J. nejprve nadávkami, jež se posléze stupňovaly v hrozby, které vyvrcholily výhrůžkou usmrcením vyjádřenou gestem naznačujícím podřezání krku. Dovolatel jednal s vědomím toho, že předmětem jeho útoku jsou ženy, tedy osoby řádově citlivější a psychicky labilnější než muži, a věděl také to, že poškozená J. J. byla již v minulosti obětí trestné činnosti spojené s hrozbami násilím (viz str. 4 napadeného usnesení odvolacího soudu a rozsudek založený na č. l. 161 až 165 spisu). Musel tedy počítat s tím, že jeho jednání vzbudí v poškozených důvodnou obavu. K tomu také skutečně došlo, neboť poškozené braly dovolatele a obsah jím pronesených výhrůžek vážně (viz str. 6 rozsudku soudu prvního stupně).

Skutkové okolnosti popsané v předcházejícím odstavci pak nesvědčí o tom, že posuzovaný případ nedosahuje ani té míry společenské škodlivosti jaká by odpovídala běžně se vyskytujícím případům přečinů nebezpečného vyhrožování. To znamená, že s prostředky správního práva (případného posouzení věci jako přestupku) vystačit nelze, neboť věc spadá zřetelně do roviny práva trestního.

Lze tedy uzavřít, že obviněný Ing. Mgr. T. O. byl přečinem nebezpečného vyhrožování podle § 353 odst. 1 tr. zákoníku uznán vinným právem.

Vzhledem k tomu, že jeho dovolání bylo dílem opřeno o námitky, které pod použitý dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. nespadají, a v jeho relevantně uplatněné části nebylo shledáno opodstatněným, Nejvyšší soud je podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl jako zjevně neopodstatněné. Toto své rozhodnutí učinil za podmínek § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř. v neveřejném zasedání, aniž by k tomuto postupu bylo třeba souhlasu stran.

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)

- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)